

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број: 96/13 и 89/16) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број: 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2019. ГОДИНУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Број: 03-07-6-358/20
Сарајево, 05.08.2021. године

САДРЖАЈ

1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	6
5.1 НАЛАЗИ	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ	10

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске за 2019. годину.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјенивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину, утврђено је да је Српска радикална странка Републике Српске прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), (4) и (5) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске за 2019. годину.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Српска радикална странка Републике Српске се финансира из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	0,00	0,00
II	Остали приходи и друго	16.721,00	100,00
	Извори финансирања (I+II)	16.721,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају Српска радикална странка Републике Српске је исказала расходе у износу од 16.665,00 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Српска радикална странка Републике Српске. Скраћени назив: СРС РС¹.

Српска радикална странка Републике Српске регистрована је код Вишег суда у Бањој Луци рјешењем, број: П-И-2/91 од 14.01.1992. године. Рјешењима Основног суда у Бањој Луци, број: П-И-1/93 од 01.10.1992. године, Рп-7/02 од 08.05.2002. године и Рп-7/02 од 23.12.2002. године уписана је измјена статута и програмске оријентације политичке странке, промјена сједишта странке и промјена лица овлаштеног за заступање и представљање Српске радикалне странке Републике Српске.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, Видовданска број 53.

¹ Српска радикална странка Републике Српске је доставила акт, број: 01-11/2019 од 22.11.2019. године, којим је обавјестила Централну изборну комисију БиХ да је на сједници Извршног одбора и Главног одбора која је одржана 12.05.2019. године, донијела Одлуку о интегрисању странке у Партију демократског напретка.

Лица овлашћена за заступање Српске радикалне странке Републике Српске су: Миланко Михајлица, предсједник странке, Миодраг Деретић, замјеник предсједника странке и Ненад Рајлић, члан.

Лице овлашћено за подношење финансијских извјештаја за 2019. годину је Здравка Шљоковица.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину, организациону структуру странке чине:

- Сједиште СРС РС Бања Лука,
- Градски одбор Бања Лука и
- 30 општинских одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Српске радикалне странке Републике Српске за 2019. годину.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансира у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијског извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију извршила је преглед и ревизију финансијских извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске у периоду од 2005. до 2018. године, након чега су издати извјештаји о прегледу, односно извјештаји о ревизији са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци: да средства троши у складу са планом трошкова, да у пословним књигама и финансијском извјештају евидентира неновчане донације, да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о својим приходима, расходима, обавезама и новчаним токовима, да поступа у складу са пореским и другим прописима по основу којих проистичу додатни трошкови, односно обавезе политичке странке, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да доставља тражену додатну финансијску документацију.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2019. годину, утврђено је да Српска радикална странка Републике Српске није испоштовала раније дате препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Српска радикална странка Републике Српске је прекршила одредбе члана 4. став (1)² Закона о финансирању политичких странака.

Програмом утrophка средстава за 2019. годину, који је Српска радикална странка Републике Српске доставила уз годишњи финансијски извјештај за 2019. годину, политичка странка је планирала трошкове у износу од 16.721,00 КМ КМ, док је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове у износу од 16.665,00 КМ.

Анализом Програма утrophка средстава и остварених трошкова, утврђено је да Српска радикална странка Републике Српске у Програму утrophка средстава за 2019. годину, није планирала трошкове дневница и путних трошкова које је остварила у износу од 1.300,00 КМ, те је тиме остварила нетранспарентно трошење средстава.

Такође, странка је у годишњем финансијском извјештају планирала трошкове репрезентације у износу од 1.200,00 КМ, док је у годишњем финансијском извјештају исказала ове трошкове у износу од 1.315,00 КМ, што је за 115,00 КМ више од планираног износа.

С обзиром да Српска радикална странка Републике Српске није средства утrophила у складу са Програмом утrophка средстава за 2019. годину, прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Српска радикална странка Републике Српске прекршила је одредбе члана 5. став (4)³ Закона о финансирању политичких странака.

Српска радикална странка Републике Српске није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају евидентирала неновчану донацију по основу бесплатног кориштења пословног простора у Општини Гацко и Општини Нови Град, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- Увидом у Изјаву странке број: 01-03-05/2019 од 09.12.2019. године, коју је странка доставила Централној изборној комисији БиХ, утврђено је да је Општински одбор Српске радикалне странке Републике Српске Гацко користио пословни простор у Гацку, за који није плаћао закупнину, што указује да је поменути простор користио без накнаде.

- Прегледом пословних књига и годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да је Српска радикална странка Републике Српске, исказала трошкове фиксног телефона и трошкове електричне енергије за општински одбор странке у Новом Граду, што указује на чињеницу да је наведени одбор користио пословни простор у Новом Граду без накнаде.

Српска радикална странка Републике Српске је кориштењем пословних простора без плаћања закупнине остварила неновчане донације, коју је у складу са чланом 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака била обавезна евидентирати у пословним књигама и пријавити у годишњем финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ.

² Финансијска средства из члана 3. став (1) Закона о финансирању политичких странака странка може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

³ Политичке партије дужне су да воде евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те да издају потврде о пријему чланарина и добровољних прилога.

с) Српска радикална странка Републике Српске прекршила је одредбе члана 8. став (1), Закона о финансирању политичких странака.

Српска радикална странка Републике Српске је остварила забрањене прилоге у износу од 710,00 КМ.

- На основу акта Општине Кнежево, број: 04-374-1/20 од 09.07.2020. године, утврђено је да је ова општина извршила отпис обавеза за 2019. годину Српске радикалне странке Републике Српске у износу од 360,00 КМ. Овим је Српска радикална странка Републике Српске остварила забрањени прилог, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) тачка а) Закона о финансирању политичких странака.

- Увидом у Аналитичку картицу Српске демократске странке за период 01.01. до 31.12.2019. године, утврђено је да је ова странка извршила отпис обавеза према Српској радикалној странци Републике Српске у износу од 350,00 КМ. Овим је Српска радикална странка Републике Српске остварила забрањени прилог, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) тачка г) Закона о финансирању политичких странака.

д) Српска радикална странка Републике Српске прекршила је одредбе члана 11. став (1)⁴ и члана 12. став (1)⁵, (4)⁶ и (5)⁷ Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да Српска радикална странка Републике Српске није водила пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, није успоставила тачну евиденцију о својим приходима, расходима и обавезама, није успоставила, потпуне и тачне евиденције о промету новчаних средстава путем трансакцијских рачуна, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Годишњи финансијски извјештај није доставила и попунила у складу са чланом 12. став (4) овог Закона и Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака-у даљњем тексту: Правилник.

(1) Српска радикална странка Републике Српске није у обрасцу 2. (Преглед промета свих трансакционих рачуна странке) годишњег финансијског извјештаја исказала тачан промет на трансакцијским рачунима број: 5621008000560348 код НЛБ банке а.д. Бања Лука и број: 5710100000111323 код Комерцијалне банке и није исказале све трансакцијске рачуне, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

- Наиме, странка је на обрасцу 2. исказала промет излаза у износу од 13.455,00 КМ и стање на дан 31.12.2019. године у износу од 1.420,00 КМ. Контролом промета извода утврђено је да је промет излаза износио 13.452,45 КМ, а стања на дан 31.12.2019. године 1.423,09 КМ.

- Српска радикална странка Републике Српске је у годишњем финансијском извјештаја исказала на трансакцијском рачуну, број: 5710100000111323 код Комерцијалне банке почетни салдо у износу од 8.795,00 КМ, промет улаза у износу од 2.638,00 КМ и стање на дан 31.12.2019. године у износу од 47,00 КМ. Контролом промета извода на трансакцијском рачуну, утврђен је почетни салдо у износу од 8.790,23 КМ, промет

⁴ Политичка странка дужна је водити пословне књиге и подносити финансијске извјештаје на начин који је утврђен законом и другим прописима у складу са законом.

⁵ Политичка странка води евиденцију о својим приходима и расходима.

⁶ До 31.3.наредне године странка подноси финансијски извјештај у форми коју одобри Централна изборна комисија БиХ.

⁷ Сва лица која су дужна да поднесу извјештај морају да поднесу и додатне извјештаје које Централна изборна комисија БиХ затражи.

улаза у износу од 2.637,50 КМ и стање на дан 31.12.2019. године у износу од 41,44 КМ.

- Увидом у Извјештај Централне банке БиХ о рачунима пословног субјекта од 28.08.2020. године, утврђено је да странка на обрасцу 2 годишњег финансијског извјештаја није исказала девизни трансакцијски рачун странке отворен код НЛБ банке а.д. Бања Лука број: 5620998042841824. Због недостављања извода од поменутог рачуна није било могуће утврдити промет на рачуну⁸.

- (2) Српска радикална странка Републике Српске није успоставила потпуне и тачне евиденције о приходима странке, те их није правилно исказала у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама, чиме је прекршила одредбе члана 13. и 19. Правилника.

Политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала приходе из буџета као остале приходе у износу од 16.721,00 КМ.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да је у обрасцу 3 (извори финансирања), странка као остале приходе исказала средства која је примила из буџета девет општина и приход који је настао на основу усаглашавања салда са добављачем у износу од 200,00 КМ⁹, што је супротно одредбама члана 13., 18. и 19. Правилника.

- Контролом промета извода са трансакцијских рачуна странке, број: 5621008000560348 код НЛБ банке и број: 5710100000111323 код Комерцијалне банке, утврђено је да су странци уплаћена средства из буџета сљедећих општина: Рудо у износу од 842,25 КМ, Брод у износу од 1.317,75 КМ, Чајниче у износу од 467,50 КМ, Оштра Лука у износу од 132,00 КМ, Мркоњић Град у износу од 1.458,00 КМ, Угљевик у износу од 9.450,50 КМ, Гацко у износу од 1.810,00 КМ, Нови Град у износу од 836,72 КМ и Петрово у износу од 300,00 КМ, што укупно износи 16.614,72 КМ.

- Поред наведеног, странка је исказала приходе из буџета Општине Чајниче у износу од 374,00 КМ, док је контролом промета извода утврђено да су приходи странке из буџета Општине Чајниче износили 467,50 КМ, што је за 93,50 КМ више од исказаног износа у годишњем финансијском извјештају.

- (3) Прегледом годишњег финансијског извјештаја и додатне документације је утврђено да Српска радикална странка Републике Српске није успоставила потпуне и тачне евиденције о расходима странке, те их није правилно исказала у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама, чиме је прекршила одредбе члана 21. и 22. Правилника.

- Странка у обрасцу 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) годишњег финансијског извјештаја није исказала трошкове закупа пословног простора у власништву Општине Кнежево.

Увидом у акт Општине Кнежево, број: 04-374-1/20 од 09.07.2020. године, утврђено је да је странка користила пословни простор у власништву Општине Кнежево уз мјесечну закупнину од 30,00 КМ, што годишње износи 360,00 КМ¹⁰. Наведене трошкове закупа странка није евидентирала у пословним књигама и није исказала у годишњем

⁸ Изводи су тражени у више наврата писано и усмено у директном контакту са странком.

⁹ Конто 679000001-Аналитичка картица –Остали приходи.

¹⁰ Уговор о закупу број: 02.1-374-3/16 од 06.06.2016. године.

финансијском извјештају, чиме су и укупни расходи странке исказани у мањем износу од остварених за 360,00 КМ.

- Прегледом пословних књига и годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да је Српска радикална странка Републике Српске исказала трошкове фиксног телефона и трошкове електричне енергије за своје општинске одборе странке Нови Град и Гацко, што указује да су наведени општински одбори користили пословне просторе за које странка није у годишњем финансијском извјештају и у пословним књигама исказала трошкове закупа.
 - Српска радикална странка Републике Српске није успоставила евиденције о неновчаним донацијама које је остварила коришћењем пословног простора без накнаде у Општини Гацко и Општини Нови Град, чиме је прекршила одредбе члана 13. и 18. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.
- (4) На обрасцу 5 (обавезе странке) годишњег финансијског извјештаја, Српска радикална странка Републике Српске је исказала обавезе у укупном износу од 4.918,00 КМ, док су у Биланса стања, исте евидентиране у износу од 4.907,00 КМ.

У оквиру наведеног износа у годишњем финансијском извјештају, Српска радикална странка Републике Српске је исказала обавезе према „разним добављачима“ у износу од 4.645,00 КМ, иако је била обавезна да наведе сваког добављача појединачно, са датумом настанка обавезе и износом обавезе на дан 31.12.2019. године.

Политичка странка у годишњем финансијском извјештају није исказала своје обавезе на дан 31.12.2019. године према Општини Кнежево. Увидом у акт Општине Кнежево број: 04-374-1/20 од 09.07.2020. године, утврђено је да су обавезе странке из ранијих година по основу закупа на дан 31.12.2019. године износиле 2.520,00 КМ.

Не навођењем аналитике повјерилаца и не исказивањем свих својих обавеза, странка је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона и одредбе члана 24. Правилника.

- (5) Дана 20.08.2020. године, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је странци упутила захтјев за достављање додатне документације број: 03-07-6-358-2/20, којим је затражено да достави: Годишњи обрачун (Биланс стања и Биланс успјеха) за 2019. годину, документацију о кориштењу пословних простора у 2019. години, за све организационе дијелове политичке странке (доказе о власништву над некретнинама, уговоре о закупу, одлуке или изјаве), комплетну документацију везану за остале приходе, програм утрошка средстава у 2019. години, у складу са чланом 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака и копију извода са трансакцијских рачуна за период 01.01.-31.12.2019. године, број: 5621008000560348 код НЛБ банке, 5710100000111323 код Комерцијалне банке и 5620998042841824 код НЛБ банке а.д Бања Лука,

Странка није доставила копију извода са трансакционог рачуна број: 5620998042841824 код НЛБ банке а.д Бања Лука.

С обзиром да Српска радикална странка Републике Српске није поступила у складу са захтјевом Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, односно није доставила сву тражену документацију, прекршила је одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској радикалној странци Републике Српске да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства обезбјеђена за финансирање странке, користи искључиво за остваривања циљева утврђених својим програмом и статутом,*
- *да у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају евидентира неновчане донације,*
- *да не прима забрањене прилоге,*
- *да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и*
- *да доставља сву тражену додатну финансијску документацију.*

КОМЕНТАР

Политичка странка се није очитовала на налазе ревизије наведене у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину.

Помоћник ревизора
Мр sc. Горан Цицовић

Шеф Службе за ревизију
Мр sc. Хасида Гушић